

Mijn verhaal over de periode 1972 - 1991

door Piet Admiraal

Elektronica en Instrumentatie ELI 1972 - 1982

[Cor Loos](#) kreeg in 1970 de opdracht van de directie alle dienstverlening die in het vakgebied van de elektronica bestond, samen te voegen en te structureren.

Hij vormde de Dienst [Elektronica&Instrumentatie \(ELI\)](#) bestaande uit 4 afdelingen:

- 1) De Elektronische Ontwerp Groep, o.l.v. [Rein Rumphorst](#).
- 2) Het instrumentenbeheer o.l.v. Kees Wille en
- 3) De Elektronische werkplaats o.l.v. [Jo Gilsing](#).
- 4) Documentatie afdeling van Wim van den Eynde, met Cor als Hoofd van Dienst.

In het voorjaar van 1972 was Cor op zoek naar een opvolger van Kees Wille wiens afdeling bestond uit uit 4 subafdelingen met de volgende functies:

1. Reparatie en onderhoud van elektronische meetapparatuur met als toezichthouder Wander Habing
2. Reparatie en onderhoud van elektromechanische meetapparatuur met als toezichthouder Jacques Timmermans
3. Meet en kalibratie afdeling in handen van Rob Hanenberg
4. Magazijn o.l.v. Toon van Vroenhoven voor het registreren, uitlenen rondbrengen van meetapparatuur.

De afdeling had een budget van 30 fte's en per jaar werd er via de afdeling voor het lab. voor 7 miljoen gulden aan apparatuur aangeschaft dat in bezit bleef van de afdeling maar voor een bepaalde tijd of permanent werd uitgeleend aan de research.

Cor kwam mij vragen om opvolger van Wille te worden. In eerste instantie wees ik zijn verzoek af. Wille was een chef van de oude stempel. Zijn werk bestond voor een groot gedeelte uit het controleren van zijn personeel. Hij eiste urenverantwoording en elk bonnetje voor onderdelen uit het magazijn moest door hem worden ondertekend. Bovendien hield hij van het personeel een schaduw administratie bij van alle opgenomen vakantiedagen. Deze stijl van leiding geven lag mij niet maar toen Cor mij verzekerde dat ook hij het heel anders wilde, nam ik zijn aanbod aan.

De urenverantwoording verdween maar daarvoor in de plaats kwam registratie van de bestede tijd aan de reparatie opdrachten en controle van apparatuur dat na gebruik uit het lab was teruggehaald. Hieruit kwam heel duidelijk naar boven hoe deze controle werd gebruikt als sluitpost voor de urenverantwoording. Het aantal totaal bestede uren hieraan duikelde van 10.000 naar 3000 uur per jaar.

Iedereen kon zelf de bon tekenen voor het verkrijgen van materiaal uit de magazijnen dat hij nodig had voor de uitvoering van zijn werkzaamheden. Kortom wij werkten samen op basis van vertrouwen. Mijn komst in de afdeling werd onlangs nog door Ad Spaan gekarakteriseerd als een cultuurshock.

De meetapparatuur werd als eerste gedigitaliseerd en maakte een stormachtige ontwikkeling door. De wijzerinstrumenten verdwenen van het toneel en met die verdwijning de werkzaamheden voor het groepje van Timmermans. Deze medewerkers waren aangenomen op hun kwaliteiten op het gebied van fijn mechaniek. Zij zijn omgeschoold naar de elektronica. Henk Hagenbeuk was hun leermeester. Ook ELI liet zich op het gebied van digitalisering niet onbetuigd. De meet- en besturingsopdrachten vanuit het lab werden geprogrammeerd in microprocessors maar al snel werd de microprocessor vervangen door de Personal Computer de Apple 2^e die werd geïntroduceerd op de WESCon Conference in 1977 en waarin zich 8 aansluitmogelijkheden bevonden waarin printplaten konden worden geschoven. Voor veel te gebruiken functies zoals analoog in en uit, digitaal in en uit, stappenmotorsturing, zijn printplaten met de daarbij behorende driversoftware ontworpen. Hiermee zijn vele meetopstellingen snel en efficiënt afgeleverd.

Zelf beheerde ik het pakket meetapparatuur zoals lock-in amplificers, boxcar integrator en de correlator waarmee kleine signalen, diep in de ruis verzonken, zichtbaar konden worden gemaakt en spectrum analysers waarvan de digitale soort het spectrum berekend werd via de Fourier transformatie.

Verder delegeerde Cor naar mij werkzaamheden, gekoppeld aan zijn lidmaatschap van de Budgetcommissie. Het interview met de aanvragers van de apparatuur om te bepalen of de gevraagde apparatuur wel de juiste keuze was.

Op sociaal gebied werd in die tijd best het een en ander aan de hand. De Kern later omgedoopt tot Ondernemingsraad, functioneerde al enige jaren als medezeggenschapsorgaan op NatLab niveau. Bij mijn overgang naar de ELI was ik lid van dit college. In die tijd was Piet Waterschoot aan de Personeelsdienst toegevoegd om onder meer het "Groepswerk overleg" te promoten, de medezeggenschapsstructuur op groepsniveau. Ik ben daar met mijn afdeling enthousiast mee aan de slag gegaan maar het werd toch een complete mislukking ten gevolge van de desinteresse op de werkvloer.

Ik heb er geen spijt van dat ik op basis van vertrouwen leiding gegeven heb aan deze groep. Integendeel. Maar zo nu en dan gaat er wel eens iets mis. Het is in die tien jaar tweemaal voorgekomen dat ik mijn vertrouwen in een medewerker heb opgeschort.

ISA NatLab 1982-1985

Na 10 jaar ELI kreeg ik zin in een nieuwe uitdaging mede gestoeld op mijn uiterst positieve ervaring met de switch van Lage Temperaturen naar ELI.

In die tijd was Hajo Meyer een van de directeurs en hij bestuurdde de dienstensector. Een van die diensten was Algemene Zaken waarbinnen de afdeling Informatie Systemen en Automatie, ISA opereerde. In tegenstelling tot de ISA's van de Hoofdindustriegroepen was deze club alleen maar verantwoordelijk voor de bouw en het onderhoud van informatiesystemen ten behoeve van de bedrijfsvoering van het NatLab zoals Personeel registratie, Goederenstroombeheer. Het IBM mainframe werd beheerd door de Computer researchgroep onder leiding van Jaap Zonneveld. Hille Nota, afkomstig uit deze groep, kreeg de opdracht om ISA-NatLab te formeren. Deze groep bestond intussen uit 7 medewerkers. Hille was de enige vakman, opgeleid in en ervaring met computertechnologie. De andere 6 waren er niet in opgeleid en hadden tot dan toe in heel andere vakdisciplines binnen het Lab gefunctioneerd en waren omgeschoold tot programmeur via interne Philips opleidingen en/of landelijk erkende AMBI cursussen. Hille werkte zich over de kop en was al een jaar overspannen thuis. Het zag er niet naar uit dat hij als afdelingschef zou terugkomen. Hajo Meyer vroeg mij of ik deze taak op me zou willen nemen.

In 1982 werd ik ISA-manager en gedurende het eerste halve jaar gecoacht door een ervaren ISA medewerker vanuit de Centrale ISA. Allereerst ging ik naar Hille thuis om hem te zeggen dat ik zijn plaats zou innemen. Hij had daar vrede mee en vroeg mij of ik een plaats voor hem wilde open houden.

De meest efficiënte aanpak bij de ontwikkeling van software ter ondersteuning van de bedrijfsvoering, zou zijn om bij de centrale ISA een pakket te bouwen en de bedrijfsonderdelen verplichten daarvan gebruik te maken. Maar nog afgezien van het feit dat centraal gezag geen sterk punt was bij Philips, moet toch ook erkend worden dat een personeelsregistratie systeem er bij een Hoofdindustriegroep waarbinnen in ploegen wordt gewerkt, er heel anders uitziet dan op het NatLab. Zo gebeurde dat wel voor Inkoop (Lokis) en voor de Financiële Administratie. Het inkooppakket werd door inkoop NatLab aangeschaft maar een van onze programmeurs, Martien van de Moosdijk, had daaraan toegevoegd een groot aantal wensen van de NatLab Inkoop. Dat waren er zoveel dat Martien bij iedere release van het centrale pakket dagen bezig was om de toevoegingen er weer aan te plakken. Daar hebben wij een punt achter gezet met de mededeling aan inkoop NatLab dat zij de mutaties bij de centrale Inkoop moesten indienen die een voor Inkoop relevante aanvulling, zeker in het centrale systeem zouden inbouwen. Het centraal ontwikkelde pakket voor de financiële administratie was om hierboven genoemde reden niet geschikt voor de NatLab administratie. Nog voordat de ISA op het NatLab was geformeerd, had een programmeur van de groep van Jaap Zonneveld hiervoor een applicatie

ontwikkeld op de IBM. Jaap deelde mij mee dat hij die klus wilde overhevelen naar de ISA NatLab, waar alle systemen ontwikkeld werden op P6000 computers van Philips Data Systems. Echter gezien de twijfelachtige toekomst van Data Systems werd besloten om alle ISA toepassingen ook naar het IBM Mainframe over te brengen. In die tijd had de centrale ISA een database systeem aangeschaft, Adabas met als programmeertaal Natural. Samen met Kees Sidler, de systeembeheerder van de IBM, zijn wij op bezoek geweest bij een firma die al jaren ervaring had met dit systeem en mede op grond van die ervaring werd besloten om Adabas ook bij ons te installeren op de IBM. Zo'n overgang is een omvangrijke klus waar ikzelf maar kort aan heb mee kunnen meewerken omdat ik in 1985 gevraagd werd om Kees van Es op te volgen als Hoofd van Dienst Algemene Zaken.

Algemene Zaken 1985 - juni 1991

Deze dienst bestond op dat ogenblik uit 6 afdelingen: Bibliotheek, Inkoop, ISA, Fotonica, Magazijnen en materiaalverwerving en secretariële Dienstverlening, allen onder leiding van een afdelingschef. Verder een viertal functionarissen die als eenling opereerde zoals Functiewaardering, Vertaler, contactpersoon octrooien en de Ideeënbus functionaris. In de loop van mijn tijd kwamen er nog bij de Researchpubliciteit (voorheen de redactie van het Philips Technisch Tijdschrift) en de afdeling Receptie en bezoeken. De totale bezetting bestond uit 170 fte's. Tot die tijd had ik steeds technische functies bekleed gecombineerd met leiding geven. Dit was een 100% managementfunctie. Ik had het geluk dat bij mijn aantreden Mathieu Weggeman vanuit de Philips O&E (Organisatie en Efficiëncy) op het NatLab was gestationeerd. Hij begeleidde mij in het proces waarin we samen met de afdelingschefs een grondige analyse maakten van alle functies en werkzaamheden binnen de dienst en de organisatorische setting. Daarop werd een 5 jarenplan gebaseerd. Dit proces heeft heel veel opgeleverd. Dat bracht ik duidelijk naar voren toen ik in 1990 voor de 4-schaar moest verschijnen (zo noemde ik de directiedelegatie belast met een bezuinigingsronde noemde). Het budget AZ bedroeg in 1985 28 miljoen gulden en in 1990 25 miljoen. Daar werden de heren toch even stil van. Heel even maar en toen kreeg ik de mededeling: Piet het is niet genoeg. Philips kwam in die tijd financieel gezien in steeds zwaarder weer terecht. Allereerst kwam er een regeling waar 55 plussers konden/moesten vertrekken met een regeling maar in 1991 was de nood zo hoog dat Timmer zijn Centurionactie in gang zette en dat er ook medewerkers ontslagen moesten worden jonger dan 55. De Dienst AZ moest 40 fte's inleveren. Aan mij de taak om samen met de afdelingschefs deze lijst op te stellen. De moeilijkste taak uit mijn hele Philipsloopbaan gezien het menselijk leed dat in een aantal gevallen hieraan gekoppeld was. Ik heb het voor mijzelf iets dragelijker gemaakt door mijzelf boven aan deze lijst te plaatsen. Samen met het vertrek van Ton Meesters en Rob Muller zorgden wij ervoor dat de pijn op alle niveaus evenredig verdeeld werd.

Mijn afscheidsbijeenkomst was grandioos. (Video's)

Daar kijk ik, nu al 31 jaar lang, met veel genoegen op terug. Evenals op mijn optreden als [Sinterklaas](#) op 1 december 1983. Ik was al lid van het VIS college sinds eind jaren 70. Het VIS college waarin VIS staat voor Vereniging tot Instandhouding van Sinterklaas, bestond toen uit [Cor Loos](#), [Richard Bleekrode](#), Kurt Weisz en Nico Franssen. Nico is in die tijd na een kort ziekbed overleden maar Cor had hem nog wel kunnen vragen of hij het eens was met de keuze om mij in dit college op te nemen. Het college werd steeds aangevuld door coöptatie met twee ongeschreven grondregels: Directieleden konden noch lid noch Sinterklaas worden. Ten tweede: niemand kan tweemaal Sinterklaas zijn.